

Lentomiestöä koskevien komission asetukseen 1178/2011 sisältyvien säännösten soveltaminen Suomessa

Määräyksen tausta ja säädösperusta

EASA-perusasetus eli yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 216/2008 on määritelty lentomiestöä koskevat pääperiaatteet ja keskeiset vaatimukset, mutta se edellytti komission antavan vielä tarkemmat täytäntöönpanosäännöt.¹

Komissio on antanut 3.11.2011 asetuksen (EU) N:o 1178/2011 siviili-ilmailun lentomiestöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla (jäljempänä *lentomiestöasetus*). Tämä asetus käsittää neljä liitettä, joista:

liite I (FCL) sisältää lentolupakirjoja koskevat tarkemmat vaatimukset,

liite II sisältää lentokoneiden ja helikopterien kansallisten lupakirjojen ja kelpuutusten muuntamista koskevat edellytykset,

liite III sisältää kolmannen valtion myöntämien tai sen puolesta myönnettyjen lupakirjojen hyväksymistä koskevat edellytykset,

liite IV sisältää lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Komissio on antanut 30.3.2012 edellä mainittua komission asetusta muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 290/2012, joka sisältää kolme lisäliitettä:

liite V sisältää kaupalliseen lentotoimintaan osallistuvan matkustamomiestön kelpoisuusvaatimukset,

liite VI sisältää viranomaisia koskevat vaatimukset lentomiestön osalta

liite VII sisältää organisaatioita koskevat vaatimukset lentomiestön osalta.

Komissio on antanut 27.1.2014 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 70/2014, joka sisältää muutoksia liitteeseen VII.

Komissio on antanut 13.3.2014 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen, (EU) N:o 245/2014, joka sisältää muutoksia liitteisiin I, II, IV ja VI.

Komissio on antanut 17.3.2015 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 2015/445, joka sisältää muutoksia liitteisiin I, II, III, VI ja VII.

¹ Vanha perusasetus 216/2008 on korvattu 4 päivänä elokuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1139 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta. Uusi perusasetus tulee voimaan 11. syyskuuta 2018, mutta vanhan asetuksen 216/2008 nojalla annetut täytäntöönpanosäännöt pysyvät voimassa kunnes niitä erikseen muutetaan.

Komissio on antanut 6.4.2016 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 2016/539, joka sisältää muutoksia liitteisiin I ja VII.

Komissio on antanut 27.7.2018 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 2018/1065, joka sisältää muutoksia asetuksen 4 artiklaan ja liitteisiin I ja VI.

Komissio on antanut 31.7.2018 komission asetusta (EU) N:o 1178/2011 muuttavan (täydentävän) asetuksen (EU) N:o 2018/1119, joka sisältää muutoksia asetuksen 2, 10a ja 12 artiklaan sekä liitteisiin I, VI ja VII. Lisäksi asetukseen lisätään uusi liite VIII, joka sisältää ilmoituksenvaraisia koulutusorganisaatioita koskevat vaatimukset.

Asetusten siirtymäsäännösten mukaisesti jäsenvaltio voi päätöksellään lykätä asetusten tiettyjen säännösten soveltamista voimaantulosäädöksessä tarkemmin kuvulla tavalla. Kansallisessa määräyksessä vahvistetaan, milloin Suomessa ryhdytään soveltamaan lentomiehistöä koskevia EU-säännöksiä, ottaen huomioon uusimman komission asetuksen 2018/1119 mahdollistamat soveltamisaikojen lykkäykset.

Nyt annettavalla määräyksellä kumotaan aiempi 22.4.2016 annettu määräys GEN M1-9 (TRAFI/120155/03.04.00.00/2016).

Ilmailulaissa (864/2014) annetaan Liikenteen turvallisuusvirastolle toimivalta antaa tarkempia määräyksiä lentomiehistön lupakirjoista ja lääketieteellisistä kelpoisuustodistuksista (47 ja 55 §). Toimivalta määräysten antamiseen lentomiehistön koulutuksesta ja koulutusorganisaatioista perustuu lakiin liikenteen palveluista, II osan 13 luvun 6 §.

Määräyksen valmistelu

Määräys on valmisteltu virkatyönä Liikenteen turvallisuusvirastossa. Koska uudet siirtymäajat mahdollistavan asetusmuutoksen 2018/1119 julkaisu viivästyi Euroopan komissiossa huhtikuusta 2018 saman vuoden heinäkuuhun, edellisten siirtymäaikojen päättymisen ja uuden asetuksen voimaantulon välinen aika on katettu asetuksen (EY) N:o 216/2008 14 artiklan 4 kohdan mukaisilla poikkeuksilla. Mainitun kohdan mukaan jäsenvaltio voi myöntää poikkeuksia asetuksessa ja sen täytäntöönpanosäännöissä määritellyistä aineellisista vaatimuksista yllättävissä ja kiireellisissä tilanteissa tai ajallisesti rajattujen toiminnallisten tarpeiden vuoksi, jos ne eivät heikennä turvallisuutta.

Kansalliseen ilmailumääräykseen tarvittavat muutokset valmisteltiin ennakolta komission asetusmuutoksen julkaisua odottaessa. Määräyslunnon oli sidosryhmille suunnatulla ulkoisella lausuntokierroksella 28.6. – 15.8. Lausunnon antoi ainoastaan Suomen ilmailuliitto, joka puolsi takarajan 8.4.2020 käyttöönottoa säännösten soveltamiselle sekä mahdollisten uusien tai myöhennettävien takarajojen huomiointia jatkossakin niin pitkälle kuin EU-asetukset sallivat.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Suomi on jo siirtänyt voimassa olevalla ilmailumääräyksellä GEN M1-9 (annettu 22.4.2016) lentomiehistöasetuksen soveltamista siten kuin ko. asetus muutettiin on mahdollistanut. Tällä määräyksellä vaikutetaan soveltamisen käynnistymisajankohtaan, ja mahdolliset muut vaikutukset seuraavat EU-asetuksista.

Viranomainen ja asiakkaat saavat siirtymäajan ansiosta lisää aikaa perehtyä uusiin vaatimuksiin ja valmistella niiden käyttöönottamista.

Määräyksellä ei arvioida olevan turvallisuus- tai ympäristövaikutuksia tai vaikutuksia esteettömyyteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 *Soveltamisala*: Määräyksessä säädetään kansallisista siirtymäajoista lentomiehistöasetuksen soveltamiseen.

2 *Erityiset siirtymäajat*: Määräyksen 2 kohdassa määrätään, että Suomessa käytetään täysimääräisesti komission asetusten mahdollistamat erityiset siirtymäajat.

Tällä määräysmuutoksella pidetään voimassa aikaisemmin päätetyt siirtymäajat. Lisäksi siirretään asetuksen N:o 2018/1119 mahdollistamalla tavalla lentomiehistöasetuksen soveltamista 8 päivään huhtikuuta 2020 asti seuraavilta osin:

- (1) liitteen I säännökset, jotka liittyvät purjelentokoneiden ja ilmapallojen lentolupakirjoihin
- (2) liitteiden VII ja VIII säännösten soveltaminen koulutusorganisaatioon, joka antaa koulutusta ainoastaan sellaista kansallista lupakirjaa varten, joka voidaan asetuksen (EU) N:o 1178/2011 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti muuntaa osan FCL mukaiseksi kevyiden ilma-alusten lupakirjaksi (LAPL) purjelentokoneita tai ilmapalloja varten, osan FCL mukaiseksi purjelentäjän lupakirjaksi (SPL) tai osan FCL mukaiseksi ilmapalolentäjän lupakirjaksi (BPL), ja
- (3) liitteessä I olevan B luvun (Kevyiden ilma-alusten lupakirja – LAPL) säännökset.

Tämän lisäksi Suomi on kansallisella poikkeuksella lykänyt lentomiehistöasetuksen soveltamista 8 päivään huhtikuuta 2019 asti lentäjiin, joilla on kolmannen maan myöntämä lupakirja ja siihen liittyvä lääketieteellinen kelpoisuustodistus ja jotka osallistuvat asetuksen (EY) N:o 216/2008 4 artiklan 1 kohdan b tai c alakohdassa tarkoitettujen ilma-alusten muuhun kuin kaupalliseen lentotoimintaan. Mahdollisuus soveltamisajan siirtoon annetaan asetuksen 1178/2011 12 artiklan 4 kohdassa, jossa mainitun määräajan jatkoa koskevan komission asetuksen antaminen on kuitenkin viivästynyt.

Määräyksen aikataulu

Määräys annetaan heti edellä tarkoitetun asetusmuutoksen 2018/1119 voimaantulon jälkeen syyskuussa 2018.

Määräyksestä viestiminen

Määräyshankepäättöksestä, lausuntokierroksesta ja määräyksestä tiedotetaan www.trafi.fi -sivustolla sekä ilmailun sääntelyn sidosryhmäjakelun kautta. Valmis määräys julkaistaan Trafín ilmailumääräyskokoelmassa ja Finlex-säädöstietopalvelussa.